

ELŐFIZETÉS:
Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.
A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Vármegyei gazdasági egyesület közgyűlése.

Vármegyénk gazdasági egyesülete, közgazdasági érdekeink e nagy és elismert tekintélyű faktora, vasárnap délelőtt tartotta meg a városa háza nagytermében rendes évi közgyűlést.

Gazdasági egyesületünk már három évtizeden át közgazdasági érdekeinknek buzgó szószólója és azért nagy érdeklődést lehetett tapasztalni közgyűlése iránt.

A közgyűlés népes és mozgalmas volt, a mi fényes bizonyossága annak a nagy erkölcsi erőnek, a melyet a gazdasági egyesület közgazdasági érdekeink védelmére fordíthat és a melyet nemcsak maga a gazda-társadalom, hanem közügyeink élén álló notabilitások is elismernek és méltányolnak.

A közgyűlésen és az azt megelőző választmányi ülésen mindvégig jelen volt vármegyénk illusztris főispánja, dr. Vojnits István is.

Az egyesületi tagok közül jelen voltak: Koczkar Zsigmond, Falcione Nándor dr., Szobonya Bertalan, Rácz György, Husvéth Károly, Kuszenda János, Városvy Károly, Falcione Gusztáv, Vukicsevits Péter, Zákó Milán, Késmárky Béla, Veszeloovszky Péter, Dalmay József, Bibra Frigyes báró, Karácson Gyula, id. Mihályi János, Halm Ervin, Pitz Albert.

A közgyűlésen emelkedett hangulat uralkodott és a tárgysorozatba felvett ügyek felett élénk eszmecsere folyt.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást vettük:

A közgyűlésen az elnöki tisztet Koczkar Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző töltötte be.

A közgyűlés megnyitása után az egyesület mult évi működéséről az egyesületi elnök jelentése számolt be, melyet a közgyűlés helyesléssel tudomásul vett.

A jelentésből közöljük a következő közérdekű adatokat:

Lótenyésztési jutalomdíjosztás.

A gazdasági egyesület, a miniszteriumnak 600 korona segélyével, mult évi június hó 25-én Bács-Topolyán jutalomdíjosztást rendezett, a mely alkalommal 29 tenyésztő részesült díjazásban, 3 tenyésztő pedig diszoklevéllel lett kintüntetve.

Lóverseny.

Mult évi október hó 1-én az egyesület Zomborban, a földmivelésügyi miniszternek 1000 kor., Zombor város törvényhatóságának 200 korona segélyével, lóversenyt rendezett — és pedig: a) mezőgazdák versenyét 100, 40, 30, 20, 10 korona díjakra 5 nevezővel; b) síkversenyt 1000 korona díjra 4 nevezővel; c) akadályversenyt 600 korona díjra 3 nevezővel; d) kettős fogatú ügetőversenyt 800 korona díjra 4 nevezővel; e) vigaszversenyt 500 korona díjra 7 nevezővel.

Valamennyi verseny vármegyei lótenyésztésünket legelőnyösebb oldaláról mutatta be.

A szegedi országos kiállítás.

A gazdasági egyesület a Szegeden tartott országos mezőgazdasági kiállításon egy gyűjteményes kiállítással vett részt. E célra a vármegye 1000 korona segélyt adott.

Latinovits Pál egyesületi elnök személyes vezetése alatt, dr. Falcione Nándor alelnök, tövisi Rácz György bács-kulai nagybirtokos és Szobonya Bertalan ny. igazgató egyesületi tagok elismerésre méltó buzgólkodásának köszönhető, hogy az egyesület a kiállításon méltóan volt képviselve.

Részt vett még a szegedi kiállításon a futtaki és kisszállási uradalmakon kívül az ó-kanizsai gazdakör, a bács-martonosi gazdakör, a hódásághy földmivelő kaszinó és mintegy 72 kisgazda. A lókiállításán 25 kiállító 30 lóval szerepelt.

Különösen kivált Fernbach Károly nagybirtokos agancs- és ragadozómadár-gyűjteménye.

A kiállítás összes költségeit a gazdasági egyesület fedezte és így a megyei gazdáknak e címen kiadásuk nem volt.

Az egyesületet a kiállítás bíráló bizottsága elismerő oklevéllel tüntette ki.

Részt vett az egyesület a kiállítás tartama alatt Szegeden tartott országos gazdasági, borászati és szőlőszeti kongresszuson.

Az állattenyésztés.

Mint minden évben, úgy a mult évben is, hathatósan előmozdította az egyesület vármegyénk állattenyésztését, a mennyiben számos községet a kellő támogatásban részesítve, azoknak anyagi viszonyaihoz mérten, hol olcsó, hol ingyenes tenyészállatokat juttatott.

Nevezetesen a gróf Wenkheim-féle uradalomból megvett 6 darab tenyészlovakból Bogojeva község 2, Báth-Monostor község 2 és Monostorszegh 1 darabot kapott; azonkívül Bogojeva község még egy bikát kapott szükségletéhez képest ingyen használatra; Prigl-Szent-Iván részére 3 drb lett vásárolva.

Tanulmányi kirándulások.

A földmivelésügyi miniszterium által engedélyezett gazdasági tanulmányi kirándulásokat is rendezett az egyesület és pedig a bács-almási járásból Mezőhegyesre 1 csoportban 100 kisgazda.

Népies gazdasági előadások.

Az egyesület szakértők által népies gazdasági előadásokat rendezett, a melyek gazdaközönsegünk ismereteinek bővítésére igen üdvös hatást gyakoroltak és gyakorolnak.

Az egyesület kérelmére a földmivelési miniszter e célra 4000 korona segélyt utalványozott és a népies előadások folyó évi február hó 1-től folyamatban vannak. Eddig 15 községben tartottak népies gazdasági előadásokat, a melyeknek 5958 hallgatója volt.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Magamban.

Leszállt az éj, a csendben én
Magamban üldögélek;
Pihenni kéne s nem tudok,
Oly nyugtalan e lélek!

Egy gondolat százat teremt!
S letenném már a tollam...
Fáradt vagyok — s elém kertül
A bú, a gond legottan.

S hiába biztatom magam:
Majd elsimul a bánat,
A sok gond is mind rendbe jön!
Nyugalom még se támad...

Nem aggódtam elégszer én?
Hiába kész a fészek?
Ki nem kertülök egyet én:
Titeket, szenvedések?

Száz emberaltnokság fölött
En csak kacagni tudtam!
S most, hogy a bú sejtése ér:
Tűnődni kész magamban...

Legyőztem száz ellenfelem!
S magamtól kell remegnem!
Ha utolér a fájdalom:
Leszek-e győztes ebben?

KRALJEVIC MÁRK.

— Angyal Bélától. —

(Folytatás.)

Mint a sárkány, úgy repült a tízes mén Kraljevic Márkkal az Arabs vezér sátorára felé, mely a sík rónaságon volt felállítva. A mint közel ér a sátorhoz s föltekint a hős vitéz, iszonyu borzalom és harag futja át egész testét. Megáll s olvasni kezd: egy, kettő, három, négy... hetvenhét!...

Ennyi levágott fiatal fő volt magas póznákra tűzve s azokkal volt az Arabs vezér sátra körülveve. A sátor körül 40 arabs szolga öröködött. Azonban Kraljevic Márk nem ijedt meg sem a póznára tűzött 77 levágott főtől, sem a 40 arabs szolgától, kik vezérlik sátorát őrizték, hanem tízes ménparipáját megsarkantyuzta s háromszor körül lovagolta a fekete Arabs vezér sátorát. Lová patkója szikrát hányt, orrán, száján égő tüzet lehel a sárkány mén s a földtől 2—3 ölet ugrott a levegőbe! Midőn a szolgák megpillantották a csodálatos ismeretlen vitézt és még csodálatosabb sárkány ménlovát, halálra ijedve futottak be a sátorba, urukhoz eme jelentéssel:

— Felséges urunk! egy csodálatos lovak nyargal sátrad körül. Vallán óriási buzogány van, jobbában élesre fent nagy kard, lova patkója szikrát hányt, orrán, száján égő tüzet lehel a tízes mén s a földtől 2—3 ölet ugrik a levegőbe, mintha repülne, úgy viszi urát! Ez aligha nem tör réánk!...

— Ah, ti ostobák és gyávák! — mondá az Arabs vezér kacagva — ti negyvenen megijedtek egy szál legénytől?!... Menjete ki eléje, fogadjátok őt barátságosan, lovát kössétek az istállóba, kérjétek el tőle buzogányát s kardját s aztán bocsássátok elém s jöjjetek be ti is, majd elbánunk vele!...

A szolgák kimennek, hogy uruk parancsát teljesítsék.

— Isten hozott derék vitéz, — mondák Kraljevicnak, midőn az megállt előttük — urunk kér, hogy jöjj be hozzá! Majd mi ellátjuk lovadat az istállóban szénával, abrakkal.

Kraljevic leszáll lováról, leveszi róla a kantárt, mondván:

— Nem kell ennek istálló sem abrak, szabad ég ennek lakása, levegő a táplálása; — s aztán elereszté sárkány lovát, mondván: szép lovacsám, kedves jó lovacsám! szaladd körül a sátor háromszor én bemelegyek az Arabs vezérhez. Ha észreveszed, hogy bajban vagyok, rugd be lábaddal az ajtót s jöjj be a sátorba!

A szolgák bámulva nézik az ismeretlen hőst mint beszélget a tízes ménlovával s a fegyverét egy sem meri kérni tőle.

A mint a sátorba lép a hős vitéz, ott látja a rut, fekete Arabs vezért ülni, selyemmel s biborral ékesített trónusán, körülötte pedig szép fiatal leányok sürögnek, forognak, kik hideg sültet, jó vörös bort szolgálnak föl néki s ölelik... csókolják... a rut Arabs vezért!

Kraljevic meghajtá magát s röviden üdvözlé az Arabs vezért, ki imigy válaszol néki:

— Isten hozott ismeretlen vitéz! Jöjj igitunk egy pár pohár jó vörös bort.

— Nincs időm ma veled inni, — felelé Kraljevic — utam sietős.

— Mért? mi járatban vagy? — kérdé a fekete Arabs vezér.

— Eljegyeztem magamnak a föld legszebb leányát s eljöttem lefizetni a váltságdíjat!... Mennyit kell fizetnem?...

— Te azt tudhatnád már magadtól is jó vitéz

Az egyedül elismert,
kellemes ízű, természetes
hashajtószer a 10—4

Ferencz József keserűviz,

miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatásu **Ferencz József vizet** 10 világhiállításán 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia.

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

Párisi világiállítás.

A párisi világiállításra való bejelentések és az azzal kapcsolatos munkálatok teljesítése leginkább a múlt évre nehezedett, de az egyesület tevékenységét nem merítette ki, mert a mezőgazdaság körében tett és leginkább a minisztérium által ismertetet tapasztalatokat majd népies művekben, majd rövidebb utasításokban idejekorán a gazdaközönség tudomására juttatta.

Gazdasági kérdések.

Az egyesület hol a minisztérium, hol a társ-egyesületek, hol egyesek által felszínre hozott gazdasági kérdéseket megvitatta és a felmerült esetekben, mint például: a méntesztelési szabályzat módosítása, az alsó Bácskában a legelők felosztása folytán mutatkozó vágó marhahiány pótlása és e célból a köztenyésztésre alkalmasabb svajci tenyészbírák alkalmazhatása körül szükségesnek talált intézkedéseket megtette.

Kedvezmények.

Az egyesületi tagoknak a vasuti szállítás és egyes gazdasági cikkek beszerzésének engedélyezett kedvezményeit mindenkor kieszakozolta, sőt egyes községeket is a mutatkozó szükséghez képest időnként segélyezte.

Mintagazdaságok.

A gazdaközönség közönyössége és részvéltensége által okozott mostoha anyagi viszonyoknak tudható be, hogy sem minta parasztgazdaságot, sem mintaszőlőtelepet az egyesület eddig fel nem állíthatott, holott kivált az utóbbiakra nézve égető szükség forog fenn akkor, a midőn vármegyénk nagy kiterjedésű filloxera mentes homoktalajjal rendelkezik, a mely eddig parlagon heverve, ugyszólván semmit sem jövedelmezett és a mely hivatva lenne a szőlők rekonstrukciójával népiünket nemcsak az elszegényedéstől megmenteni, hanem annak vagyonosodását is előmozdítani.

Állami ménnek.

Az állami ménnek osztályozása, elhelyezése, felügyelete, selejtezése, úgy az apaállatoknak törvényszabta vizsgálatára nézve előírt köteleseégeinek az egyesület teljesen megfelelt.

Az egyesület tagjai.

Az egyesület tagjainak száma: alapító tag 123, rendes évi tag 10 korona tagdíjjal: 235, pártoló tag 4 korona tagdíjjal 271, összesen tehát 629 tagja van.

Ez a szám eléggé indokolja azt, hogy még sok buzgalomra, munkára és kitarásra leendő szükség, hogy „Bácsországunk“ gazdaközönségét az egyéni tespedésből és közönyből felrúzva, a társulás közérzetének szükségéről meggyőzzük, valamint, hogy a jobbal vérszakiáltása ne csak a

hogy a legénynek 34, a leánynak pedig 30 aranyat kell fizetnie — felelé az Arabs vitéz homlokát ráncba szedve. Kraljevics a zsebébe nyul, kivész belőle 3 darab aranyat s azt az Arabs vezér elé dobja, mondván:

— Hidd el nekem, hogy nincs többem e három arannyal, azért légy kegyes addig várni, míg meg nem esküdtem a leánynyal, vele kimondhatlan sok kincset kapok, akkor száz aranyat is adok, sőt ha kell, az egészét oda adom, nekem csak a szép leányt tartom meg!...

Az Arabs vezért iszonyu düh szállja meg, fölgrík selyem székéről, buzogánya után kap s háromszor mellbe tti a hős vitézt. A szolgák is reá rohannak s tüni kezdik jobbról-balról...

Kraljevics elkialtja magát, hogy a föld is reng belé, aztán buzogánya után nyul s tüni kezdi az arabokat ő is! Alig, hogy elkialtotta magát a hős vitéz, sárkány lova betörte a sátor ajtaját, elkezdett horkolni, nyeríteni, rugni, harapni... A mennyit Kraljevics agyonüt néhez buzogányával, lova ugyanannyit agyongázol, földre tipor!... Futnak az arabok, ki merre lát, de Kraljevics sárkány lova utoléri s agyontapossa! Alig kezdtek meg a harcot, máris vége lett. Kraljevics Márk és sárkány lova térdig gázoltak a vérben, az arabok holt tetemin...

Négy szolgát mégis életben hagyott, kiknek megparancsolta, hogy menjenek minden felé s főnhangon hirdessék mikép bánt el Kraljevics Márk az Arabs vezérrel s hirdessék azt is, hogy ezután szabad a legénynek nőstílni s a leánynak férjhez menni, nem kell többé aranyat fizetni az Arabs vezérnek!

Aztán levette a 77 póznára tűzött fejet, eltemette őket tisztességesen s helyökre az arabok fejét tűzte fel a póznákra. Aztán összeszedte az Arabs vezér összes kincsét, aranyát és ezüstjét s kiosztotta az Arabs vezér által leigázott lakosok közt, mondván:

— No legények, most már nőstílhettek s ti leányok férjhez mehettek, én megfizettem az adót helyetetek!

Aztán felült tüzes ménlovára s elvágtatott ismét baza, szerető anyjához...

(Vége.)

pusztában elhangzó szó maradjon, hanem testté és vérré váljék azon tudat, hogy súlyos gazdasági viszonyaink között synylődő gazdaközönségünket csak az összetartás mentheti meg a végpusztulástól.

Pénztárosi és számvizsgálói jelentések.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után Husvéth Károly egyesületi pénztáros tett jelentést az egyesület vagyoni viszonyairól, melyet a közgyűlés hasonlólag tudomására vett és a pénztárosnak a felmentvényt kiadta.

Tudomásul vette ezen kívül a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését és az előirányzott költségvetést is.

Választások.

A tisztújítás megejthetése végett Koczár Zsigmond úgy a maga, valamint tisztársai nevében is köszönetet mondott az eddigi bizalomért és a lejárt mandátumokat a közgyűlésnek rendelkezésére bocsátotta.

A közgyűlés a tárgyalás további vezetésére korelnökül báró Bibra Frigyeset választotta meg.

A közgyűlés erre lelkes éljenzés között a gazdasági egyesület elnökévé: *Latinovits Pál*, országgyűlési képviselőt, közéletünk kiváló ritka közszeretben és általános tiszteletben álló vezéralakját választotta meg.

A közgyűlésnek ugyancsak egyhangn választásával alelnökök lettek: Koczár Zsigmond, Falcione Nándor dr.

A szakosztályok elnökeiül megválasztottak:

Közgazdasági szakosztályban elnök: Szemző Gyula, alelnök: Piukovits József. Talajjavítás és vízlecsapolási szakosztályban: Heintz Albert. Földmívelési szakosztályban elnök: Latinovits Pál, alelnök: Rác György. Állattenyésztési szakosztályban elnök: Vojnits Simon, alelnök: Weismáhr Mihály. Lótenyésztési szakosztályban elnök: Koczár Zsigmond, alelnök: Falcione Nándor. Szőlészeti, borászati és kertészeti szakosztályban elnök: Vojnits Dávid, alelnök: Vukicsevits Péter. Gépzeti szakosztályban elnök: Latinovits Géza. Erdészeti szakosztályban elnök: Balázs Vince. Méhészeti szakosztályban elnök: Fernbach Károly.

Számvizsgáló bizottság tagjai lettek: Rác György, Falcione Gusztáv, Halm Ervin, Késmárky Béla, Városvy László.

Az igazgató-választmányba beválasztottak: Bezerédy István, Szabadka. Báró Bibra Frigyes, Zombor. Gróf Chottek Rezső, Ó-Futtak. Dalmay József, Zombor. Dungserszky Lázár, Bács-Szent-Tamás. Dungserszky Jakab, Bács-Szent-Tamás. Id. Ertl János, Szónta. Ertl József, Bács. Falcione Gusztáv, Zombor. Falcione Sándor, Zombor. Fernbach Antal, Zombor. Fernbach Károly, Zombor. Fernbach Péter, Zombor. Gombos Béla, Ó-Becse. Gräber Gyula, Szónta. Halm Sándor, Bács-Madaras. Ivánovits Iván, Baja. Karácson Gyula, Zombor. Kelemen János, Ada. Késmárky Béla, Zombor. Kuszena János, Zombor. Lukácsy Imre, Ada. Dr. Molnár Károly, Zombor. Id. Mihályi János, Zombor. Piukovits József, Szabadka. Pilaszánovits József, Roglatica. Rác György, Bács-Kula. Báró Rédl Béla, Kelebia. Roheim Károly, Zombor. Sándor Béla, Zombor. Szemző Gyula, Zombor. Szalay Károly, Zombor. Szemző István, Zombor. Szobonya Bertalan, Szabadka. Gróf Széchenyi Emil, Vajszka. Széchenyi József, Zombor. Dr. Széchenyi Tamás, Bács-Kula. Id. Szutrély Lipót, Baja. Schmausz Endre, Szabadka. Somogyi Emil, Baja. Tárcazy Mór, Zombor. Tóth Lajos, Zenta. Törley Gyula, Szabadka. Tóth József, Ó-Kanizsa. Thurszky Jenő, Zombor. Varga Ágoston, Szabadka. Városvy Károly, Zombor. Veszelovszky Péter, Zombor. Id. Vojnits Sándor, Szabadka. Dr. Vojnits István, Zombor. Ifj. Vojnits István, Zombor. Vuits János, Zenta. Vukicsevits Péter, Zombor. Wzscentek Lajos, Rígyica. Weismáhr Mihály, Kis-Szállás. Dr. Zákó István, Zombor. Zákó Milán, Zombor. Zsótér Andor, Ó-Becse.

Munkaprogramm.

A tisztújítás megejthetése után a közgyűlés az igazgató-választmány által elfogadásra ajánlott munkaprogrammot változatlanul elfogadta.

A jóváhagyott munkaprogramm szerint a gazdasági egyesület:

a) Lódíjazást tart később megállapítandó helyen és időben.

b) Lóversenyt tart lehetőleg szeptember hóban Zomborban.

c) Népies gazdasági előadásokat és ipari tanfolyamokat rendez különösen a kosár-, gyékény- és szalmafonás, kefekötés és fafaragás köréből és ennek eszközlésével dr. Falcione Nándor elnökle alatt báró Bibra Frigyes, Falcione Gusztáv, Vukicsevits Péter, Rác György Fernbach Károly és Szobonya Bertalan tagokból bizottságot küld ki.

d) Tanulmányi kirándulást rendez Adára és Palicsra.

e) Gazdasági hitel-, tej-, fogyasztási, értékesítő- és állatbiztosítási szövetkezetek és tojásgyűjtő-állomások alakítását elvileg elfogadja, tanulmányozására bizottságot küld ki.

Ezután még a leérkezett miniszteri leiratok, társesületek átiratai és több kisebb jelentőségű folyó ügyek nyertek elintéztést, a mely után a közgyűlés emelkedett hangulatban oszlott szét.

Közönyös társadalom.

Zombor, 1900. május hó.

Társadalmunk közönyös. A közélet faktorai mintegy állandóan azzal foglalkoznak, hogy ezt a közönyös társadalmat sarkalják, fölrazogattják, nógatják és ostorozzák.

Az agitáció és buzdítás óriási erőmegfeszítéseinek néha sikerül egy-egy rövidebb időtartamra akcióra galvanizálni a társadalmat, de az újság ingerével együtt lelohad az érdeklődés és a társadalom visszasülyed előbbi lethargiájába.

Honnan van ez? A magyar nép jelleméből, temperamentumából folyik-e?

A magyar jellem a józan gondolkodásra hajlik, a magyar temperamentum tüzes, eleven, gyors és határozott. Ez a két minőség a cselekvés minőségei, mégis társadalmunk közönyös, jobban mondva cselekvésre képtelen.

Miben nyilvánul ez? Az emberek politizálnak és panaszkodnak, konstatálnak és indítványoznak. Rossz az üzlet, kevés a pénz, nagy az adó, sok a teher. Ezt kellene, azt kellene csinálnia az államnak, azt meg kellene cselekednie a törvényhatóságnak.

S ha már nagyon szorul a kapca és a bajok tornyosodtával, az emberek érzik, hogy valamit tenni kell, akkor tanácsba ülnek, deputációt választanak, petíciót fogalmaznak meg, a melyben hajszálpontosságra meg van szabva, hogy mit kell tenni az államnak, a hatóságnak, hogy a bajuk orvosoltassék.

Hogy az állam nem tehet mindent, hogy az ő bajuk orvoslása némikép az ő dolguk is volna, alig jut eszébe valamelyik körnek.

Az ipari és gazdasági élet ugyancsak az önkéntes kiskorúságnak a kényelmes álláspontjára helyezkedik. Ölbe teszi a kezét és várja, hogy az állam teremtsen ipart és nyújtson keresetet az embereknek.

Ismételjük, a faji minőségek nem vallanak erre a lethargikus hajlamra, meg van bennünk a képesség a helyes megfontolásra és a hajlam a határozott cselekvésre.

Micsodán mulik mégis?

Azt hisszük, a praktikus nevelés teljes hiányán. A társadalom közönyének oka: a gazdasági nevelés hiánya. A következtetése pedig: a teljes erélytelenség.

Sajátságos jelenség nálunk, hogy az iparpártolás eszméjét ma is még a hazafiság eszméjével kell kapcsolatba hozni, hogy a társadalmat valamiképpen megmozgassuk. Pedig ezt kellene mondanunk: az a legvitálisabb materiális érdeke minden egyes embernek, hogy az ipar támogatásával az általános jólét, az ország vagyonszerző képességének emelésével hozzájáruljon a tulajdon jólétnek a gyarapításához. Hogy anyagi érdekek megindítsák a nagy tömeget, arra nálunk példát alig tudunk.

Pedig sirnak az emberek és a ki jajgatásukat hallja, azt hiszi, hogy semmi iránt sem érdeklődnek, csak a sorsuk jobbrafordulása iránt. Mégis a hazafiságról kell beszélni, a mikor az

érdektől van szó. A hogy a gyereket játékokkal, igérettel csábítják, hogy tejeckéjét megigya.

Alkalmas diszpozíció ez egy nagyobb szabású gazdasági haladás bevezetésére?

Aligha. Az ember megfizeti az adóját és ezzel megváltotta magát minden kötelességtől, a mely az államra hárul át.

A tisztviselők az államtól kérik a fizetésük javítását, az iparvállalatok az államtól várják a fogyasztó piac megszerzését, a mezőgazda az államtól kér hitelt és jó buzaárakat. Maguk az intézők is mindent az államra hárítanak. A kormányt támadják, ha pang az ipar, a kormányt sürgetik, hogy adjon pénzt, ha romlik a pénzpiac.

A kormány ad szőlőtőkét, a kormány ad szubvenciót új gyáraknak, a város ad ingyen telket és az állam gyakorol hivatalból jótékony-ságot a szegényekkel. Az állam tart színházakat, az állam vásárol képeket, annyit a mennyiből az egész magyar királyi képzőművészet meg tudjon élni és most még az állam nyit elhelyező intézetet a munkásoknak, a kik maguk nem találnak maguknak gyárat vagy műhelyt.

Ha a társadalom maga végezné ezeket a dolgokat, ugyan nem érne hamarabb célt, mint az állam?

Hiszen az államhatalom a maga koncentrált-ságában, az államerő a maga meghatározottságában, tizedrészt sem lehet annyira agiliss és erőteljes, mint a társadalom a maga decentralizált-ságában, mozgékony-ságával és sokkal könnyebben mozgósítható eszközeivel.

Régi dolog, hogy az állam, mint vállalkozó sokkal drágábban dolgozik a magánosoknál, mégis neki kell gyárakat alapítani és fenntartani és a mostani nagy pénzülszükséget nem tekintve, míg egyfelől panaszkodtak minden munka főnakadásán, másfelől a vagyonosok nem tudtak mihez fogni pénzüikkel. Odaadják a takarékpénztárnak: gyümölcsösztesse az helyettük; befektetik értékpapirokba: fizessen az utána, megkockáztatják spekulatív papirokba: hadd duplázódjék meg a lutrin.

A munkások nagy sokasága foglalkozás nélkül van és egyre bevándorolnak az országba az idegen olasz munkások, mivelhogy ők úgy látják, hogy itt még eldorádója van a munkásnak.

Az idegen tőke is kiaknázhatatlan aranybányának tartja Magyarországot, amolyan európai gyarmatoszágnak, a hol minden befektetés duplán gyümölcsöszik és a magyar pénz mégis a takarékpénztárba bujlik, vagy éppen ott meddősködik a tulipános ládafiában.

Nem lehet ezen segíteni? Egyhamar bizony nem. Erős agitáció kell a nagyoknak, a nevelésnek gyökeres magreformálása az ifjú generációnak, hogy társadalmunk a mai kor gazdasági igényeihez mérten tudjon átalakulni.

Orvosainkról.

II.

Fogjon a nyájas olvasó papírt és írót és sziveskedjék — ha úgy tetszik — utánunk számolni. Azt a kérdést akarjuk bolygatni, hogy hát mi is az átlagos életfentartási költsége egy bácskai kaputos és családdal bíró embernek? Igen természetesen, hogy ilyennek nézzük a községi és körörvost is, mert hiszen ezekről szól most a nóta. Midőn e kérdést megakarjuk fejteni, először is figyelembe kell vennünk azt a körülményt, hogy a kaputos embertől nemcsak azt kívánjuk, hogy félig-meddig az uri életmód látszatát keltse, hanem, hogy tetejébe még jobban is fizessen meg mindent, mint más balandó. Ha a tej litere másnak 10 fillér, az ő felesége 16 fillért kénytelen fizetni érte, az ő csibéjüknek éppen dupla az ára és, ha az orvos a legközelebbi vasuti állomásra, vagy községbe óhajt utazni, a fuvarosa éppen annyit kér ezen szolgálatáért, mintha számozatlan fiakkereken vinné, nem pedig a maga parasztkocsiján és szalmatölésén. Hát még a lakás. Az orvos faluhelyen nem kap valamirevaló lakást 200—300 korona évi bérösszeget alul, ha ugyan kap általában. Számítási alapul véve egy átlag 4 tagból álló családot és hozzá egy cselédet, ezen 5 tagú családnak havonta élelmezésre és cseléd-bérré, meg mosásra feltétlenül kell 120—140 korona, a mi az egész évre 1680 koronát tesz ki. A ki azonban ebben kételkedik, az kérdezzon meg bármily uri nőt; a hely szűke nem engedi, hogy részletekbe bocsátkozzunk, ugyis tudjuk, hogy megrónak bennünket azért, hogy ily „próza” dolgokat találunk fel a tisztelt közönségnek. Már most folytassuk. A férfinék és nőnek ruhára és fehérneműre évente legkevesebb 400—450 korona szük-

séges, a gyermekek ruházatára is kell vagy 100—150 korona, tehát a ruházati kiadások körülbelül 600 koronát fognak képviselni. E mellett most egyéb kiadások is vannak. Egyszer-mászor egy szivar is elkel talán, a gyermekeket taníttatni is kell a városban, még ha az ember suszternak is nevei a fiát, azt sem adják ingyen, néha napján a városba is megy, sőt minden valamirevaló orvos kötelessége évente egyszer a klinikát is felkeresni, hogy ismereteit újabb felfedezések megtanulásával gyarapítsa. És aztán újságot, folyóiratot is kell járattatni, itt-ott könyvet és műszert vásárolni, no meg 1—2 koronát aláírni arra a sok gyűjtőívre, melylyel vakok és siketnémák, közművelődési egyletek és szobor-bizottságok, tűzkárosultak és árvízajutottak balmoz-zák el őket. Szóval ily külön kiadásokra is legalább 400—500 korona szükséges évenként. Ha összeadjuk ezen előirányozott kiadásokat, akkor: lakásért kiad évi 300 koronát, élelmezés, mosás és cselédért kiad évi 1680 koronát, ruháért kiad évi 600 koronát, egyebekért kiad évi 500 koronát, összesen kiad évi 3080 koronát, vagy mondjuk kerek számban 3000 koronát, vagyis 1500 forintot. E mellett, miután nyugdíjjogosultsága nincs az orvosnak, valamely életbiztosító társaságnál is kellene magát évi 200—300 koronás díj fizetésével biztosítani, de hát ez már a jövőről való gondoskodás volna, pedig az orvosok örülnének, ha jelenük volna biztosítva.

Mult cikkünkben kimutattuk, hogy a bácskai orvosoknak több, mint fele kap csekély 1200 koronás évi fizetést. Szüksége azonban, mint láttuk, 3000 korona, a hiányzó 1800 koronát tehát a látogatási díjakból kell megkeresnie. De hiszen nagy részt igen csekély látogatási díj mellett is kell fáradozni, minő pl. a potom 20 krajcár is! Ha az ilyen orvos azt a hiányzó 1800 koronát, vagyis 900 forintot, ily 20 krajcárkól akarja megszerezni, akkor évenként legalább is 4500 fizetéses beteglátogatást kell végeznie — a szegényekről nem szólva — vagyis kell, hogy naponta 12—13 fizető beteget legyen. No, hogy pedig ennyi fizető beteget nincs még átlagosan sem, azt mindenki tudja, ki falusi orvossal e dologról beszélt, hiszen a nyári hónapokban sokszor betekig sincs beteg! Bizonyosra vehetjük tehát, hogy 20 és 30 krajcáros látogatásokból nem lehet évenként 900 frtot azaz 1800 koronát megkeresni és ebből csak az következik, hogy a legtöbb orvos kiadásait, tehát szükségleteit tetemesen kell, hogy alább szállítsa, vagyis magyarul mondva: kell, hogy nyomorogjon. Vajjon ez a nyomorúság érdeke-e az államnak és társadalomnak? Van-e ebből valakinek haszna? Nem, sőt ellenkezőleg kára. Mert a sorsával elégedetlen orvos bizonyos fásultságba esik, munkájában nem lel örömet, hiszen ez a munka csak mostoha anyja néki, ki igen soványan táplálja őt és végezettől mi természetesebb, mint hogy az orvos eme kedvetlenségének — beteg valja kárát, mert nincs hajlama egy orvosnak sem arra, hogy a betegségek rébuszait fejtegesse, mikor golyó van a hasában?

Rokonszenvtünk, kell, hogy kiséreje tehát a megyei orvosi kart, midőn egy emlékiratban a főispán urnak ezen ségységteljes állapotokat őszintén feltárták és tőle azok orvoslását kérték. És a főispán ur, méltóan ama fényes álláshoz, melyet betölt, igazi jóindulattal ismerte el e panaszok jogosultságát és nemes lendülettel elmondott szavaiban meg is ígérte, hogy segít ott, a hol lehet. A baj azonban ott van, hogy közegészségügyi törvényünknek egyik pontja állandó akadály a segítségnek, mert a látogatási díjak megállapítása körül oly homályt tart fenn, melyet a községek eddig az orvosok kárára a maguk mécsesével igyekeztek megvilágosítani, a nélkül, hogy ebben a fennköltebb gondolkozásu megyei körök gátló befolyást gyakorolhattak volna. De joggal kérdezzük: lehet-e akadály a 10 vagy 15 holt szó, még, ha törvény is, egy egész művelt osztály boldogulásának? A törvényt meg kell változtatni, hiszen törvény a törvényt módosíthatja, és ha a belügyminiszter ur ígérte is ez ügy szabályozását a közigazgatás államosításának keretében, lehet-e 8—10 esztendeig megvárattatni az orvosok karát egy olyan sebével, melyet pár szóból álló novellaris törvénnyel lehet meggyógyítani? Bizton reméljük ezért, hogy ő méltósága, akkor, mikor alkalmá lesz e kérdésekkel foglalkoznia, javasolni fogja, hogy a törvényhatóság felirattal kérje ezen égető kérdés törvényhozási rendezését még az államosítás előtt és a vármegyei országgyűlési képviselő urakkal karöltve oda fog hatni, hogy e feliratnak meg legyen a kedvező fogadtatása.

Az orvosi lakás és nyugdíj-ügy azonban tisztán a vármegyétől függő kérdést képez, tehát vármegyénk egész közönsége e téren fogja bebizonyíthatni, hogy támogatva ömeltőségét, megtudja fizetni orvosainak azt a tetemes buzgalmat és önfeláldozást, melylyel azok éppen azt a közönséget szolgálták eddig is és fogják szolgálni a jövőben is. Ha lehetett a jegyzői karnak e kérdésekben segítségére menni, ugy hasonló módon lehet ezt az orvosi karnál is foganatosítani, hiszen az orvosi kar sem fog visszariadni — legalább úgy véljük, — ha ezen kérdések csak az ő csekélyebb foku anyagi megterheltségük árán, de teljesen az ő javukra volna megoldhatók. Vajha miharább üdvözölhetnők az orvosi kart anyagi helyzetének megjavulásához, mely

nemcsak az ő örömtük volna, de öröme volna Bács-Bodrogh vármegye művelt közönségének is!

R-i.

Ujdonságok.

Latinovits Pál a delegációban.

Latinovits Pált, a rigyicai kerület országgyűlési képviselőjét az idén is beválasztották a delegációba és miután a lemondások folytán behívások váltak szükségessé, Latinovits Pál is rendes tagja lett. Igen örvendünk, hogy a bácskai megyei képviselők közül is van rendes delegátus és hogy e kiténtető bizalom éppen Latinovits Pál népszerűsége, kiváló egyénisége felé fordult, a ki minden működési körben, mely eddig neki osztályrészt jutott, mindenkor kitűnően teljesítette feladatát. Biztosak vagyunk abban, hogy a delegációban is lelkiismeretes buzgalomával és kiváló képzettségével elismerést fog szerezni a bácskai névnek. Latinovits Pál delegátus a tengerészeti albizottság tagjává választott meg. Ez alkalommal említjük meg, hogy a delegátusoknak a király őfelsége előtt történt hódoló tisztelgésénél az új delegátusokat — így Latinovits Pált is — Széll Kálmán miniszterelnök mutatta be őfelségének ezen szavakkal: „Latinovits Pál Bácskából.” A király őfelsége megszólításával tüntette ki és azt kérdezte tőle, hogy először tagja-e a delegációnak, mióta képviselő és mely kerületből. A megadott válasza az kérdezte a király őfelsége, hogy a fagy tett-e kárt a Bácskában? Erre Latinovits Pál azt felelte, hogy a beérkezett tudósítások szerint a gyümölcsfák, kerti vetemények, szőlőkben jelentékeny, sőt a kapásvetemények és rozsbán is mutatkozik kár különösen a bajai, szablyai és zentai járásokban. Őfelsége a király erre azt mondotta: „Igen sajnálom a derék lakosságot, hogy ily baj érte.” Őfelsége a király — mint bennünket értesítenek — a delegátusok fogadásánál igen jó hangulatban volt és leereszkedő, jóságos szivességével, valamint zamatos magyar beszédével elragadta a delegátusokat.

Kitüntetés. A király Turnovszky Sándor filipovai nyugalmazott római katolikus kántor-tanítónak a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zabik László ó-verbázi állami tanítót az ó-verbázi állami iskola igazgatójának nevezte ki. E kinevezést ó-verbázi tudósítónk a következő kommentárral kíséri: Zabik László igazgatóvá történt kinevezetése nálunk igaz őszinte örömet keltett, mert ebben mindenki az igaz érdem méltó elismerését látja. A kinevezett igazgatót bizta meg a földművelésügyi miniszter az ó-verbázi mezőgazdasági háziipar tanfolyam vezetésével, amelyben 46-an nyertek a gyékényfonás, vessző és seprőkötés minden ágazatában alapos kiképzést. A tanfolyam befejezésével kiállítás rendezett, amelyen 3000 tárgy volt látható. A kiállítást igen sokan nézték meg és a földművelésügyi miniszter megbízásából Magyar Kázmér az országos földművelésügyi tanfelügyelője is megjelent, ki az elért szép sikerért a tanfolyam jeles vezetőjének teljes elismerését fejezte ki. A kiállított tárgyakból egy-egy darabot a miniszter kivánságára Budapestre küldtek, ahol az országban egyik termében kiállítás van. A magyarosítás terén is kitűnő sikerrel működik, aminek elismerésül az állami és a báró Rudics-féle alapítványból 100—100 korona jutalomban részesült.

Szentesített törvények. Őfelsége szentesítette az 1900. évi VII. törvényeket az 1893. évi IV. törvények némely intézkedéseinek kiegészítéséről, továbbá az 1900. évi VIII. törvényeket az 1897. évi XXX. t. c. alapján foganatosított beruházások költségeinek részbeni fedezéséről.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Neogrady József ó-becsei adóhivatali gyakornokot az ó-becsei adóhivatalhoz adótitkárrá nevezte ki.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Horváth Ákos volt vármegyei altágyészt, jelenleg szombathelyi kir. altágyészt a budapesti ügyészséghez helyezte át.

Miniszteri köszönet. A vallás és közoktatásügyi miniszter Ambrózy Béla újvidéki főmérnöknek középiskolai adományáért köszönetét nyilvánította.

Előléptetések. A közoktatásügyi miniszter Niedermayer Gyula és Steiger Frigyes újvidéki polgári iskolai tanárokat a IX. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök anyakönyvvezetőkke a katymári kerületbe Jordán Béla községi jegyzőt, a beegcsibe Brezsovszky Vazul helyettes jegyzőt, továbbá anyakönyvvezető-helyettesekké a dautovai kerületbe Horváth Gyula községi irnokot, a bereghei kerületbe Fehér László községi irnokot nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Athelyezés. A kereskedelemügyi miniszter Szegő Fülöp Adolf ó-becsei posta- és táviró-főnököt basouló minőségben Szabadkára helyezte át.

Új prépost. A kalocsai főkapitány legifjabb tagját, dr. Macskovits Pált, kit a király nyulszigeti préposttá nevezett ki, Császká György érsek folyó hó 11-én benedíkalta.

Kitüntetett zombori iparos. Az országos iparegyesület kiváló iparosoknak és ipari munkásoknak két évenként adományozni szokott kitüntetésekkel Czezer József zombori kocsigyártót a bronz díszéremmel tüntette ki.

Ügyvédi kamara. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Majinszky János ügyvéd, Bács-Szent-Tamás székhelyű, az ügyvédekről vezetett lajstromába fölvetve.

Gyászír. Müller Béláné szül. Szabadka Anna, Müller Béla zombori járási szolgabíró feleségének elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Müller Béla szolgabíró a saját, egy számos rokonai és barátai nevében mély fájdalommal jelenti, hogy neje Müller szül. Szabadka Anna folyó hó 9-én éjjeli 10 órakor élete 41-ik évében, 23 évi boldog házasság és 19 évi súlyos szenvedés után jobblétre szedertült. Hült teteme pénteken, május hó 11-én délután 5 órakor fog az itteni róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli plébániatemplomban az Urnak bemutatni. Bács-Kula, 1900. évi május hó 10-én. Áldás és béke hamvai felett! Az elhunytat siratják: Müller Béla, férje. Bittermann szül. Szabadka Magdolna, nővére. Bittermann Nándor, sógora. — A megboldogult temetése folyó hó 11-én óriási részvét mellett ment végbe. Végtisztességére megjelent az egész község. Testületileg jelentek meg a Kulan székelő összes hivatalok, a járási jegyzői kar és a bács-kulai önkéntes tűzoltó-testület; a vidékről is nagyszámú gyászolók jöttek el, hogy elkísérjék utolsó útjára a köztisztületben állott urasszonyt. Ravatalt a kegyelet egész virágerdejé borította. Koszorkukat küldtek: Emléked szívemben élni fog — Szerető hű férjed; Felejthetetlen Ninámnak — Linka és Nándor; Szeretett nagynénémnek — Mariska és Sándor; Szeretett nagynénémnek — Hermin és Tibor; Szeretett nagynénémnek — Betti és Gyula; Igaz részvéttel — Széchenyi Tamás és felesége; Igaz részvétünk jeléül — A szolgabírói hivatal; Kegyelete jeléül — B. Kula község jegyzői személyzete; Isten veled — Dr. Ormay Kálmán; Szeretete jeléül — Mezey Zsigmondné; Utolsó üdvözlét — Heinz Nándorné; Felejthetetlen barátának — Szakács Sándor és neje. — A temetési szertartást Hoffmann Károly kulai apát-plébános végezte fényes papi segédlettel. Áldás és béke poraira!

Történelmi társulati alapító-tag. Baja város közönsége a vármegyei történelmi társulatba 100 koronával alapító tagul lépett be.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a zentai községi iparos tanonciskola részére a folyó tanévre 600 korona államsegélyt folyósított.

Dalestély. A zombori kaszinó-együleti dalárda csütörtökön este tartotta meg a kaszinó helyiségeiben második alapszabály szerinti dalestélyét. Magas művészi színű, szépen összeállított műsor, ezek voltak a tényezők, amelyek a dalestélyt is elsőrendű művelézzé tették és a jelenvolt kevés hallgatószámot mindvégig lelkes hangulatban tartották. Nagy kár, hogy nagyobb közönség nem vett részt az estélyen. Okát ennek nem tudjuk adni. Hisz mindenki ismeri a mi dalárdai estélyeinket, amelyeket a sikereknél egész sora dicser.

Tanító ünneplése. Mezerits Ferenc szabadkai népi iskolai tanítót az iskolaszék a községi elemi népi iskolák felügyelő igazgatójává egyhangúlag megválasztotta. Ebből az alkalomból kártársai, barátai és tisztelői 200 terítéki fényes bankettet rendeztek, amelyen Szabadka községének számos tagja vett részt és lelkes tisztelettel ünnepelték a jeles tanfűrt.

Műkedvelői előadás és hangverseny. A zombori szerb jótékony négyes pénteken este a városi színházban műkedvelői előadást és hangversenyt rendezett, mely a nagyszámú megjelent közönség színi nem akaró tetszésnyilatkozatai közt folyt le. Az ügyes műsor első száma Mozart „Symphonie Concertante“ triója volt, amelyet zongorán Maximovits Szilárdné urasszony, I. hegedű Ribiczey Kálmán, mély hegedű Csavojácz János adtak elő. A játékos művészi interpretálásban gyönyörködött a közönség és zajos tapsokkal honorálta. Ezután Burány Mária koncerténekesnő énekelte el, zűgő tapsokat aratva Gilda dalát Verdi „Rigoletto“ operájából, zongorán Osvald N. a szerb színház karmestere kísérte ritka szabadsággal. Scribe vigjátéka „Egy eszébe théa“ következett ezután, amelyet a szerb szintársulat tagjai humorral és közvetlenséggel adtak elő, mindvégig feszülten lekövetve a közönség figyelmét. A tetszésajó csillapultával az estély piece de resistancea következett: az élőképek. A közönség egy jól eltöltött estély szép emlékeivel oszlott szét.

A fagyos szentek. Pongrác, Szervác és Bonifác most vezétek veszedelmes látogatásukat az erdők, kertek, mezők zsenge növényeinek. A gazdaemberek félelme azonban még tovább tart, egészen május huszónötödikéig, mert akkor a negyedik fagyos szentnek, a még veszedelmesebb Orbánnak van a nevenapja. Hogy miért ép május havának vannak ily hideg éjjeljei, melyek az apríli időjárásnál is sokkal veszedelmesebbek, azokban az eseményekben keresendő, amelyek évenként május havában az Atlanti óceán északi részében folynak le. Grönland és Labrador partjai hosszabban most vándorolnak azok a jégtömegek, amelyeket a tavaszi nap és az apríli viharok választottak el a szárazföldtől. Szakadatlan lánchban usznak dél felé a hóval borított jég-hegyek, melyek vakító fényben ragyognak, ahol a nap-sugár éri őket és melyek körül félelmes módon csapkodnak a fölkorbaesolt hullámok. Nincs hajó, mely a jégdarabok közt áthatolni merne és végtromlás fenyegeti azt, mely véletlenül közéjük kerül. Uj-Fundland szigeteig usznak le a jégóriások, ahol a mexikói öbölből kiömlött melegbe áramlattal találkoznak, amiből aztán rettenetes harc fejlődik ki. A melegebb víz sürű ködöt fakaszt a jégből és ez a köd terjeszt aztán fagyasztó hideget, mely annál veszedelmesebb, minél nedvesebb. Ez a hideg éjjeli kód rendszerint a fagyos szentek nevenapján jut el hozzánk, de azért nem mindig pontosan. Néha teljesen elmaradnak, néha elkésnek, a hideg időjárás azonban az egész május órá kiterjed. Megjegyezzük még, hogy a fagyos szentek nevenapja nem mindenütt esik ugyanazon naptári napokra. Németország északi részében egy nappal előbb jönnek. Franciaországban május hó 7., 8., 9. napjain. Oroszországban egy egész héttel késnek, de mindenütt olyankor jelentkeznek, mikor az ép kibújt és sarjadó növényzetre a legveszedelmesebbek.

Letört bimbó. Fischer Sándor főgymnáziumi tanárt és családját fájdalmas csapás érte. Szeretett leánykájuk Fischer Matild folyó hó 10-én Uj-Verbászon meghalt.

Csikókiállítás Zentán. A zentai „Gazdakör“ pünkösd másodnapján délután tartja meg az évi díjazással egybekötött csikókiállítását.

Csöd. Csöd nyílt a szabadkai kir. törvényszéknél Kosztka Lajos szabadkai lakos ellen. Csödbiztos dr. Solti Károly, tömeggondnok dr. Billitz Hugó. Fölszámolási tárgyalás hatánapja július hó 23.

Drukk. Nehéz napok járnak mostan a diákságra. Apraja, nagyja gondba borult homlokukkal jár, egyik-másik bizony halványabb a szokottal, valamennyi csak arra vágyódik: bárcsak áteshetnék azon a néhány héten, a mely a tanév végétől elválaszt. Most van a tanévnek ugyancsak csattanós pontja: az osztályvizsgálatok keserves ideje. A máskor oly vidám diák „kamarák“ mostanában sokkal csendesebbek, komolyabbak. Egyik-másiknak ablakából morgás hallatszik ki, mint a méhkas zümmögése, a többi meg üres, a gazdájuk kiröpült, ki a szabadba, a hol kevésbé kellemetlen a tanulás. A korzó, a park reggelenként, délutánoként megtelnek diáksereggel, mindegyik egy-egy könyvvel a kezében jár fel és alá vagy ül a padon és vágja, vágja keservesen a fizikát, algebrát, történelmet, vagy hasonló ádáz dolgokat, hogy még a fákon csicsérogó madaraknak is megcsik rajtok a szíve. Különösen azok vágnak keservesen a fizikát, a kik becsut fognak venni az iskola padjaitól és némi önérettelt gondolnak rá, hogy néhány hét múlva már nem kell az utcán a manchetta szárába rejteni az égő cigarettát a tanár ur láttára. Hanem hát még hatalmasabb drukk választ el ettől az időtől, mert hát jó az, ha az embernek kezében van az érettségi bizonyítvány, de ezt a jót ki is kell érdemelni. Majd csak vége lesz ennek is, aztán annál nagyobb lesz az öröm, annál vidámabb a matura utáni — lumpolás.

Telefon Ó-Becsen. A kereskedelemügyi miniszter az ó-becsei állami telefon felállítását engedélyezte. A telefon kiépítésének munkálataihoz legközelebb hozzáfognak és így ózre már meglesz.

Iparkiállítás Baján. Baján ez évben iparkiállítás lesz. Az iparkiállítás céljaira a vallás és közoktatásügyi miniszter az állami tanítóképző intézetnek — a kiállításra igen alkalmas, terjedelmes emeleti és földszinti helyiségeit, a tornacsarnokot, valamint a tágas udvart, hol a felállítandó csarnokokkal nagyobb tárgyak célszerűen kiállíthatók lesznek, folyó évi nyúnius hó 1-től rendelkezésre bocsátotta. A rendező bizottság felhívja a kiállítókat, hogy a kiállítandó tárgyakat június hó 1-től 9-ig bezárólag szállítsák be. A kiállítás folyó évi június hó 10-én nyílik meg és június hó 24-én zárul.

A szabadkai árvaház megnyitása. A szabadkai Szeretet négyesület, mint levelezőnk írja, május 20-dikán nyitja meg hatvan személyre berendezett árvaházát, a melyet közadakozásból befolyt pénzen épített és modernül berendezett. Az árvaházhoz szükséges telket Váli Béla főbírtokos ajándékozta. Az ünnepség tizenegyedfél órakor a Szent György-templomban misével kezdődik, a melyet Mamuzsics Félix címzetes kanonok celebrál. A kanonok ezután beszenteli az új árvaházat, mire a díszgyűlés következik özveggy Máncics Péter úr elnöklésével. Az ünnepi szónok Schmausz Endre főispán, majd Csillag Károly dr. olvas föl egy költeményt az árvaházról. Az egyesület és az árvaház történetét Váli Dező dr. ismerteti.

Eszküvő. Dr. Szervatzky Imre kócai orvos folyó hó 12-én esküdött örök hűséget Kovács Margit kisasszonyra, Kovács Jenos újvidéki főgymnáziumi tanár leányának Ujvidéken.

Pályázat. Vármegyei hivatalozgái állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények június hó 30-ig nyújthatók be.

Halálozás. Csuvardits Benő zombori polgár folyó hó 13-án délelőtt kilenc órakor életének 67-ik, boldog hazaságának 40-ik évében, a halotti szentségek ájtatos fölvétele után meghalt.

Tűzoltóság Vajszkán. Megirtuk mult számunkban a vajszkai tűzesetből kifolyólag, hogy Vajszkán még ma sincs szervezve a tűzoltóság. Most, mint örömmel értesültünk, e megjegyzésünknél örveudates hatása volt, amennyiben dr. Antalik Károly urad. orvos lelkes felhívására mintegy 1000 korona gyűlt össze a testület alakítására. A lakosság körében is rokonszenvenesen fogadták ez eszmét s lehetséges, hogy a közel jövőben már a tűzoltó-testület létezéséről adhatunk hírt.

A gyűlölet póre. Pinczehelyi Gábor volt palánkai telekönnyvezető Pető János dr. palánkai aljárásbíró ellen rágalmazási pört indított. A két bírósági tisztviselő már egész háborút vivott meg egymással amaz eszettelhetlen gyűlölet következtében, a melylyel egymás iránt már évek óta viseltetnek. A háboru számtalan névtelen följelentésből származott, a melyeket Pető János dr. aljárásbíró ellen küldöztek a tábla elnökehez. Pető János dr. a rágalmazó anonim levelek írásával Pincze helyi Gábor akkori palánkai telekönnyvezetőt gyanúsította, a ki emiatt a gyanúsítás miatt rágalmazási pört indított az aljárásbíró ellen. Mielőtt e rágalmazási pört ítéletileg befejezést nyert volna, Pető János dr. aljárásbíró viszont Pinczehelyi Gábort jelentette fel ellene való áskálódásai miatt. Följelentésében az aljárásbíró nem igen farkakodott a különös epithetonok használásával ott, a hol ellene személyéről beszélt. Így többek közt azt írta a telekönnyvezetőről, hogy hozzá képest Róza Sándor, a rablóvezér, csak kismiska volt. E följelentést a kir. ítélőtábla intézte el, mely Pinczehelyire bűntetést szabott ítéletében. A gyűlölet póre azonban ezzel még korántsem ért véget, mert viszont Pinczehelyi rágalmazás címén kért bírói ítéletet Pető ellen. Az igazságügyminiszter e rágalmazási pört elintézésére a szegedi bűntető járásbírószéket delegálta, a mely az ügy tárgyalására e hó 12-ét tüzte ki hatánapul. A tárgyaláson váratlanul végleges befejezést nyert a háborusokba, a mennyiben a megjelent pörös felek kibékülési szándékukat fejezték ki. A gyűlölet póre kézfogással nyert elintézését és a bíróság a további eljárást beszüntette.

Halálozás. Haupt Frigyes, az újvidéki kir. törvényszék bírája, folyó hó 10-én életének 49-ik évében váratlanul elhunyt.

Eljegyzés. Neogrady József ó-becsei adóhivatali tiszt eljegyezte Rully Mariska kisasszonyt, ó-becsei tanitónőt.

Halálozás. Jovanovics János szabadkai szerb plébános, f. hó 12-én, szombaton reggel hajnalban, életének 84. évében elhunyt. A jó lelkű plébános a szabadkai szerb hitközség által 1851. évben lett plébánossá megválasztva, s azóta mindenki által tisztelve és szeretve folyton egyházának élt. Temetése f. hó 14-én, hétfőn d. e. ment végbe.

Halálozás. Beretka Károly magánzó folyó hó 10-én, rövid betegség után, hirtelen elhunyt 63 éves korában Ó-Becsen. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 12-én ment végbe.

Az íráshiba. A napokban történt. Egy egyetemi hallgató stírgünyt kapott atyjától, a melyben ez állt: „Várj meg bandával.“ A fiu nagyon csodalkozott rajta, nem tudta mire vélni a dolgot; majd azt hitte, hogy atyja tán sorsjegyen vagy bözzen nagyobb összeget nyert és azért kívánja, hogy bandával várja meg. És mint jó fiuhoz illik, teljesítette apja kívánságát, meg is jelent bandával az indóháznál. Ahogy feltűnt az apa alakja, a cigányok — adott jelre — veszettül rázendítettek. Az apa majd ledobbant dühében és dühösen kelt ki fia ellen, hogy bandával várta meg, mintha lakodalmat tlnék. És alig tudták megértetni egymással a tévedés okát. — Ugyanis az ifju édes atyja beteges lévén, jónak vélte megstírgünyözni fiának, mivel bűvés idők jártak, hogy várja meg: *bandával*, de a stírgünyben *bunda* helyett tévesen *banda* állott és ebből keletkezett a félreértés. Így tehát nem mindig a „szegény“ *sajtó-hiba*, hanem egyetlen egy rosszul írott betű is milyen galibát okozott; és az öreg bunda helyett bandát kapott s ha véletlenül időváltozás nem állott volna be, jól áthülhetett volna.

Koronás bankjegyek. Az osztrák magyar bank még e hó folyamán megkezdte az új 10 koronás bankjegyek nyomtatását, mit szeptember hóban a 20 koronás bankjegyek kibocsátása követ.

Megunta az életét. Tóth Etel pacseri születésű, tizennyolc éves cselédleány pénteken a Ferencsatornába ugrott és ott lelte halálát. Az öngyilkos tette elkövetése előtt leányapjásainak azt mondta, hogy ő meg fog halni, mert megunta életét. Holtestét tegnapelőtt fogták ki és tegnap temették el a városi közokházából.

Az oroszlan karmai között. Az apatini vásártéren állatseregletet mutogatnak néhány nap óta. A napokban este, amikor a vadállatokat etették, Zóka I. pénzügyári szemlész kezével a nyugvó oroszlan lábát megérinteni akarta, de az oroszlan oly gyorsan csapott lábával Zóka kezéhez, hogy azt elérvén, egészen összemarcangolta.

Tejszövetkezetek vármegyénkben. Vármegyénkben eddig a következő községekben alakultak tejszövetkezetek: Temerin, Ada, O Kanizsa, Zenta, Topolya, O Morovica, Sztanisics, Katymár, Madaras, Gombos, Uj-Palánka, Kis-Hegyes, O-Becse, Bikity, Rác-Militics, Prigl.-Szt.-Iván, Kernyaja, Csonoplya, Apatin, Gajdobra, Bajsa, Futak, Szivac, Filipova, Bulkesz, Bresztovác. Alakulóban vannak a következő községekben: B.-Petrovossal, B.-Földvár, Mohol, Martonos, Csávol, Német-Palánka, Rigyica, Járek, Bajmok, Militics, Hódásgh, Karavukova, Szónta, Pacser, Csantavér és B.-Almás.

Elfogott tolvajbunda. A zentai csendőrség egy csapásra egy egész tolvajbandát kerített kézre. Az elfogott banda tagjai névszerint ezek: Kolompár Bulovits Ferenc (Ferdí) adai, Kolompár Latyás zentai, Gulics János és Patus András adai lakosok, ismert lóköltők. Saját beismerésük szerint a mult hó 16-iki topolyai országos vásáron megbeszélétk, hogy elmennek a Bánáthoz lovat lopni. A lopás három helyen nem sikerült. Végre Schneider József parasztgazda istállójába bejutottak és kivezettek onnan 4 drb szép lovat és 2 csikót. A lovak szerszámaikat magukkal hozták. A lovakat a szántóföldeken hagyott kocsiukhoz kötötték és visszahajtották a moholi révhez. A feltűnés kikertülése végett, a két cigány leszállt a kocsirol és átjött a Tiszán a bácskai oldalra, hazz Gulics és Patus a lovakkal a bánáti oldalon tovább haladva, a hidon keresztül jöttek Zentára. Utközben még egy kocsit loptak s így 2 fogattal érkeztek meg. Schlattner Frigyes csendőrsparancsnok ugyanakkor este a koresmák ellenőrzését végezte és véletlenül megpillantotta a Szilvásy koresmája előtt ácsorgó Kolompár Mátyás ismert lóköltő cigányt. Ez felkellette gyaunját s a vele volt csendőrökkel sikerült az egész bandát kézrekerítenie. A lopott 4 ló és két csikó értéke mintegy 3000 korona.

Ösztöndíjak külföldi tanulmányra. A pesti magyar kereskedelmi bank 15000 frtos alapítványának 675 frt kamatját mint külföldi tanulmányra szánt ösztöndíjat a kereskedelemügyi miniszter ur ez évben egy kereskedelmi akadémiát illetve felsőkereskedelmi iskolát kiváló készűltséggel végzett tanulónak adja ki és ez ösztöndíjra pályázatot hirdetvén, annak föltételeit a következőben állapította meg: Az ösztöndíj elnyerése iránt folyamodhatnak oly ifjak, kik valamely hazai kereskedelmi akadémiát illetve felső kereskedelmi iskolát jó sikerrel végeztek, mely körűlmény iskolai végbizonyítványval igazolandó. A folyamodványban megjelölendő azon speciális ismeret, melynek elsajátítása vagy tanulmányozása végett az illető e tanulmányt megtenni szándékozik. Fölemlítendő folyamodónak eddigi gyakorlati működése, esetleges szakmunkálatai az illető ismeretkörben, valamint a nyelvismeretek és a tervezett tanulmányot programja és időtartama. Végül megemlítendő a folyamodványban, hogy folyamodó miként véli szerzett ismereteit és tapasztalatait a tanulmányt befejeztével itthon értékesíthetni. Oly pályázó, ki jeles iskolai képzettség mellett a tanulmányozandó vagy elsajátítandó speciális ismeretek körében nem elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozhatik — és ezt igazolni képes — valamint kellő nyelvismerettel is bír, az ösztöndíj odaítélésénél előnyben fog részesítenni. A pályanyertes a tanulmányutrol a kereskedelemügyi miniszter urhoz jelentést tenni tartozik. A fentiek figyelembevételével szerkesztendő folyamodványok Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter urhoz címezve, a pályázó rendes lakhelyére illetékes kereskedelmi és iparkamarához (B.-Bodrogh és Csongrád megyei pályázók a szegedi kamarához), f. évi június 30-ig nyújthatók be.

Sötét bűn. Az ó-becsei rendőrség a sötét bűntények egész sorozatának jött a nyomára. Egy angyalcsináló komániát fedezett fel, a melynek Gortva Ágota parasztasszony volt a feje. Megtévedett hajadonok esecsemőit fogadta dajkaságba és azután jó pénzért el-emesztette őket. Eddig több letartóztatás történt. Az újvidéki törvényszék vizsgálóbírája a helyszínen erélyesen folytatja a nyomozást.

Ósallati csontok. Zenta alatt a Tiszában érdekes ósallati csontokat halásztak ki a halászon. Az első lelet egy ós szarvas (Cervus megaros) koponyája, lapátalaku agancscsal, mint a ma is élő dämüvadé. A másik egy három villás agancsdarab, nemes szarvas (Cervus alaphus) agancsából. Mindkét becses lelet Zentán magányjteménybe került.

Egy egye-
melyben ez
csodalkozott
ajd azt hitte,
jobb összeget
arja meg. És
ágát, meg is
ltúnt az apa
ettől rázendí-
dühösen kelt
tha lakodal-
ással a téve-
teges lévén,
hűvös idők
sürgönyben
keletkezett
gyis" saját-
tű is milyen
andát kapott
a be, jól át-

trák magyar
10 koronás
bóban a 20

acséri szfle-
a Ferencz
gyilkos tette
ta, hogy ő
estét tegnap-
rosi közkör-

Az apatini
ny nap óta.
ették, Zóka
szólan lábat
san csapott
észen össze-

ben Vár-
alakultak
Zenta, To-
aras, Gom-
Rác-Militics,
Gajdobra,
Bresztovac.
B. Petro-
bly, Német-
Hódságh,
Almás.

esendőrség
kére. Az
pár Bulyo-
ntai, Gulies
ert lőkötök.
opoljai or-
a Bánáth
rült. Végre
jutottak és
ót. A lovak
a szántóföl-
szahajtottak
ggett, a két
n a bácskai
máti oldalon
entara. Ut-
tal érkeztek
ok ugyan-
vélellenül
esorgó Ko-
felkeltette
t az egész
sikó érteke

nyuttra.
tos alapít-
ulmányuttra
ter az ez
felsőkeres-
tanulónak
én, annak
z ösztöndíj
valamely
ereskedelmi
ny iskolai
odványban
k eljárit-
tanulmány-
amodónak
munkálatai
eretek és a
ma. Végül
amodó mit
a tanul-
pályázó, ki
zandó vagy
r elméleti
ozhatik —
vismerttel
g részeseit
eskedelem-
A fentiek
nyozok He-
oz címezve,
tedelmi és
yei pályá-
nyújtán-

sötét bün-
gy angyal-
rtva Agota
lonok ese-
pénzért el-
örtént. Az
én erélye-

szában ér-
ászkok. Az
koponyája,
mvádé. A
es szarvas
let Zentán

Megkurbált orvos. Csinos egy „eset“ történt már megint Szabadkán. Fabriczki István biztosi-
sítási hivatalnok és Patek Jenő dr. szabadkai orvos
között affér támadt. Fabriczki István Patek Jenő drt
párba jra hívta, amit ez megtagadott. Erre Fabriczki
István különös módon vett elégtételt. A főtéren meg-
kurbálta ellenfelet. Az utcai botrány nagy népszerűsítést
okozott. A rendőrség Fabriczkit az utcai botrányért el-
ítelte 3 napi fogházra, ami ellen fellebezett.

**Községi tanító mint kivándorlási ügy-
nök.** Az „Egyetértés“ folyó hó 12-iki 129. számának
Ujdonságok rovatában olvastuk a következő hírt: Már
több ízben adtunk hírt arról a szomorú tényről, hogy
Bácsmege nagyobb községeiből külföldre exportálják a
munkaerőt, busas jövedelmeket ígérnek a kivándorlóknak
s a mikor már ott vannak, azt teszik velük, a mit
akarnak. Így történik ez Szeghegy községben is, a
honnán ez év január óta — mint hitelen forrásból érte-
stülünk — 240 egyén ment ki Németországba, földműves
és gyári munkára. Ebben a községben a kivándorlási
ügynökséget *Joemel Henrik* községi tanító vezeti. Ki-
vándorlási irodát tart a községben, összeköttetésben áll
külföldi ügynökökkel, a kiktől megfelelő díjazást kap
azért, hogy a kivándorlást közvetíti. Csoportosan kere-
sik fel a községi tanítót a kivándorolni szándékozók,
a ki megszerzi nekik a külföldi utlevelet, vagy a
szükséges igazolványokat. Különben Szeghegy község
centruma a kivándorlási üzérkedésnek, innen indul ki a
mozgató erő, a mely a megye munkásosztályát külföldre
szállítja. E szomorú tény az illetékes körök szives
figyelmébe ajánljuk.

Műkedvelői előadás. A „Kulai Polgári Ol-
vasóegylet“ f. évi május hó 23-án saját helyiségeiben
penzirtara javára tanceal egybekötött műkedvelői előadást
rendez a következő műsorról: I. A regény vége. Vig-
játék egy felvonásban *Murger Henry* „L'étoile“ című
adomája után. *Irta Szépfaludi Ö. Ferenc.* Személyek:
*Stefánia, fiatal öz. Dr. Ormay Kálmáné úrnő. — Ypsi-
lon, író Bolits Dezső ur. — Kánya Pál ügyvéd Manbold
Pal ur. — Arabella, táncosnő Götche Károlyné úrnő.
— Zsófi, szobaleány Mokry Ilonka k. a. Történik Bud-
dan a Svábhegyen. II. A tör. Vigjáték 3 felvonásban.
Irta: Váradi Antal. Személyek: *Adél, Szakácsy Sándor-
né úrnő. — Teréz, Falcione Ilonka k. a. — Czemi,
Vacy István ur. — Jenő, Baumann Antal ur. — Béla,
Manbold Kálmán ur. — Szobaleány, Sztojkovits Zórka
k. a. Történik Adélnél.**

Lóosztályozás Zomborban. Városunk terít-
letén az 1900. évi lóosztályozás a következő napokon,
sorrendben es helyeken fog megtartatni: 1. 1900-ik évi
május hó 25-én délután az összes sáponyai es az ugy-
nevezett leniában lévő szállások, a csenopjai csárdánál.
2. 1900-ik évi május hó 26-án délelőtt szelencei szal-
lasok es pedig 2. számtól 115. számig a Gräber csár-
dánál. Délután szelencei szállásokon 115. számtól 250.
számig a Kovacsits-tele malomnál. 3. 1900-ik évi május
hó 28-án a Banat külvároshoz tartozó összes szállások-
ban összeirt lovakra néve a Birvatszky csárdánál. 4.
1900-ik évi május hó 29-én délelőtt a cservenkai kül-
városához tartozó szállásokon, es pedig: Rancevó, Bility,
Pulger, Öbzir, Milesits összeirt lovakra néve a bilityi
szállasesportban Masits Riszta koresmájánál. 5. 1900 ik
évi május hó 29-én délután a sikarai es a Nenadies
szállások az ugynevezett Husveth csárdánál. 6. 1900-ik
évi május hó 30-án délelőtt Belváros, Felsőváros es
Cservenka külvárosokra néve az ugynevezett városi
raktár. Délután Banat es Szelence külvárosokra néve
a városi raktár elővezetési helyitl kijelöltetik. Felhivat-
nak tehat a lotulajdonosok, miszerint az 1900. évi ló-
osztályozásra összeirt lovaikat, a 4 éven alóli esikok
kivetelevel. a fent kitézött napokon es helyeken min-
denkor reggeli 8, es illetve délutáni 2 órakor az ott
müködendő lóosztályozó bizottság elé vezetni el ne
mulasszák, minthogy mindazok, kik lovaikat az osztá-
lyozásra elő nem vezetnek, minden ló után 30 koronáig
terjedő penzbírsággal büntetettetni fognak. Minden lotu-
lajdonos köteles a lóosztályozás alkalmával a 4 éven
alóli esikokról bizonyítványt es az anyakancak es te-
nyészesodörökről igazolványt előmutatni. A bizonyítvá-
nyok az illetők által a lóosztályozási bizottság előit
kiállitbatok. Végül megjegyeztetik, miszerint azon lo-
vakra néve, melyek a fent kitézött napokon alapos
okoknál fogva elővezethetők nem voltak, 1900 ik évi
június hó 1-8-án napján az osztályozás a városi raktárban
fog megtartatni.

Patkány es egerirtógép. Csautavéren Gyfíre
Vilmos nevű fiatal asztalos segéd a patkány es egerir-
tásra igen elmes gepet talált föl. A gep all egy kattan-
ból, melybe paprika es kenkeverek tetetik, mely alatt
szeszlang ég. Van aztan egy olyan hajtokészülék mint
a rostakon, melylyel a kén es paprikafüstöt egy esövön
keresztül, melyet a lyukba illesztnek, a lyukba bele-
hajttják. E készülék mar többször kilet próbálva, s igen
jonak bizonynit. A feltalalo talalmányára szabadalmat
kapott.

Öngyilkosság a csendörök előtt. Szánto-
váról írja lapunk tudósítója: Tomasev Miklos szántovai
lakos egy parasztházba betört es azt teljesen kirabolta.
E miatt a csendörök el akarták fogni es üldözöbe vettek.
A csendörök elől menekülő Tomasev beleugrott a Du-
nanak egy ágába es a tulsó partra uszott. A csendörök
beleltek egy halászesonakba, hogy utana evezzenek.
Mikor ezt a tulpartot már elér üldözött betörő meglátta,
hirtelen felküzött egy fára es ott fölakasztotta magát.
Mire a csendörök oda értek, már meghalt. Tomasev
különben is erdekes alakja volt Szántovának. Szenve-
delyes korbely volt.

Szerkesztői üzenetek.

W. R. Bács. Az illető lappal nem szolgálhatunk. Kapható a
„Földművelésügyi Ertesítő“ kiadóhivatalában. Közleményeit szivesen
vesszük.

R. K. Cservenka. Az utalvány jól van kiállitva.
R—i. Köszonettel vetünk.

Felölös szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- es váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos es kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

Menet-rend.

(1900. évi május hó 1-től.)

A május hó 1-től érvényes vasuti menetrend
szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve
indulnak a vonatok:

1. **Szabadka felől indulás:** Reggel 4 óra 44 perckor
személyvonat, reggel 8 óra 22 perckor gyorsvonat, déli
11 óra 30 perckor személyvonat es esti 8 óra 35 per-
ckor vegyesvonat.

2. **Szabadka felől érkezés:** Reggeli 6 óra 46 per-
ckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személy-
vonat, este 7 óra 22 perckor gyorsvonat es esti 8 óra
34 perckor személyvonat.

3. **Gombos felől indulás:** Reggeli 7 órakor vegyes-
vonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat es esti
7 óra 26 perckor gyorsvonat.

4. **Gombos felől érkezés:** Reggeli 8 óra 18 perckor
gyorsvonat, délelött 11 óra 23 perckor személyvonat es
esti 8 óra 15 perckor vegyesvonat.

5. **Baja felől indulás:** Reggeli 7 óra 5 perckor
személyvonat, délutáni 4 óra 5 perckor vegyesvonat.

6. **Baja felől érkezés:** Reggeli 6 óra 25 perckor
vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 perckor személyvonat.

7. **Ujvidék felől indulás:** Hajnali 2 óra 55 perckor
vegyesvonat, reggeli 6 óra 51 perckor személyvonat es
délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.

8. **Ujvidék felől érkezés:** Reggeli 6 óra 30 perckor
személyvonat, déli 11 óra 18 perckor személyvonat, esti
7 órakor vegyesvonat.

9. **Nemes-Militicsre** június hó 1-től bezárólag au-
gusztus hó 31-ig tünep- es vasárnapokon d. u. 1 óra
4 perckor indul es Nemes Militicsre 1 óra 31 perckor
érkezik.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községében lemondás folytán tñrese-
désbe jött lovas közrendőri állásra ezennel pályázat
hirdetetik.

A folyamodványok alulírott elöljárókhöz a községi
rendőrség szervezéséről szóló szabályrendelet értelmében
felszerelve **folyó évi május hó 25-éig** nyuj-
tandók be.

A rendőr fizetése havi utólagos részletekben 33
korona 32 fillér es 20 korona lotartási átalány.

A fegyverzetet a község, az egyenruházatot azon-
ban a rendőr sajátjából tartozik beszerezni.

Kis-Hegyesen, 1900. évi május hó 10-én.

Limbek Pál,
jegyző.

Papp Ferenc,
bíró.

KEIL-LAKK
(Glasur)
legkímélőbb mázólszer pulva, padló számúra.
1 nagy palack ára 2 kor. 70 fillér. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fillér.

Viasz-kenőcs
legjobb es leggyorsabb becsiszoló-szer
kemény padló számúra. 1 község ára
90 fillér. — 1 kis palack ára 40 fillér.

Fehér „Glasur“-fénymáz
legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablaküvezek stb. újonnan befestésére.
1 doboz ára 90 fillér.

Mindenkor kaphatók: 8-8

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Kihirdetés.

Az zsabylai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyv vezető-helyet-
tese kihirdeti, hogy:

1. **Zsivkovits (Orosesanin) Arkádia,** ki esaládi állapotára néve
nőtlen es akinek vallása görög keleti, állása (foglalkozása) földműves,
lakóhelye Kresedin (Szerém megye), születési helye Uj-Karlovce, ideje
1881. évi március hó 17-ik napja s aki Zsivkovits (Orosesanin) Simon
es Sarolta nevű nejének fia.

2. **Rigyieski Ilona (Jelena),** ki esaládi állapotára néve hajdon
es akinek vallása görög keleti, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakó-
helye Zsabya, születési helye Zsabya, ideje 1882. évi szeptember hó
14-ik napja s aki Rigyieski Pál es neje született Igudov Ilonának
leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivának mindazok, akiknek a nevezett házassúokra vonat-
kozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró
körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél
(helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjáró-
sága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.:
Zsabyán es a Zomborban megjelenő „Bácska“ című lapban.

Kelt Zsabyán, 1900. évi május hó 11-ik napján.

Kekezoovich István,
anyakönyvvezető-helyettes.

2831. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó
Gákova községénél leköszönés folytán üresedésbe jött
es évi 800 korona fizetés es 40 korona anyakönyvvezető
helyettesi tiszteletdíjjal javadalmazott községi írnoki
állásra ezennel pályázat nyitattik s felhivának az állást
elnyerni óhajtók, hogy minősítvényüket igazoló okmá-
nyaikat kérvényitk kapcsán alulírott főtisztgábiróhoz
folyó évi május hó 16-áig annál is inkább
nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vé-
tetni nem fognak.

Zombor, 1900. évi május hó 2-án.

Tárczay,
főtisztgábiró.

2—2

2457. szám.

tkv. 1900.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár
végrehajtónak **Acsai József** es neje **gyulafalvai lakosok**
végrehajtást szenvedők elleni 1178 korona 38 fillér s
járulékaí iránt folyamathat tett végrehajtási ügyében a
zombori kir. törvényszék területén lévő, a gyulafalvai
kincstári telepen 339. ö. i. sz. a. épült házra es az ahhoz
tartozó 800 □ öl területű beltelekre mint **Acsai József**
es neje **Pozsar Rózsa** gyulafalvai lakosok tulajdonát tevő
s ez ideig még nem telekkönyvezett ingatlanra 1250
koronában megállapított kikialtási árban az arverést el-
rendelte es hogy ez az ingatlan az **1900. évi június**
hó 7-ik napján délelött 10 órakor Gyulafalva
kincstári telep helységében a megártandó nyilvános
arverésen a kikialtási áron alul is eladati fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan bec-
sárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított es az 1881. évi
november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a
kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c.
170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál eléle-
ges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt
átiszolgáltatni.

Zomborban, 1900. évi március hó 13-án.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radany Péter,
kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Moholy község hatá-
rában a volt közlegelőben — Topolya es Kis-
Hegyes községek vasuti állomásaitól 1—1 óra
járásnyira — fekvő, egy tagban 526 kataszteri
holdat kitevő földbirtok, a rajta levő gazdasági
épületek es urasági lakkal együtt 1900. évi no-
vember hó 1-től hosszabb időre **bérbeadandó.**
— Közelebbi feltételek megtudhatók **BULLA**
GYÖRGY földbirtokosnál **Trsztena** (Arva-
megye). 3—2

Hirdetmény.

Van szerencsém ezennel köztudomásra hozni, hogy
üzletemet kizárólag **férfi divatárúkkal** újból felsze-
reltem es a n. é. közönséget

„**szabott árak**“

mellett a **legolcsóbban s legjobb minőségben** kiszolgálhatom.

Midőn a **legujabb divatú árúimat** b. figyelmükbe ajánlom,

b. pártfogásukat kérve, vagyok

tisztelettel

Engel Mór.

4—2

Hirdetmény.

A gombos-vajszkai ármentesítő és vízszabályozási társulat választmánya közzhírá teszi, hogy az 1885. évi XXIII. t. c. 104. §-a értelmében és a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter ur által 1899. évi augusztus hó 21-én 64881/V/1. 1899. szám alatt jóváhagyott árfeleosztási tervezet alapján a társulat rendelkezése folytán készített műszaki ártérfejlesztési munkálatok a fentidézett törvény 105. §-ának rendelkezése szerint 1900. évi május hó 10-től ugyanez évi június hó 14-éig bezárólag, vagyis egymást követő 30 napon át Gomboson a társulat hivatalos helyiségében közszemlére kitétettek.

A közszemlére kitétt műszaki ártérfejlesztési munkálatok szerint a társulat árterülete:

1. Karavukova község határából	7446 ⁹⁸ / ₁₀₀₀	hold
2. Vajszka község határából	6270 ⁴⁸⁵ / ₁₀₀₀	"
3. Déronya község határából	5438 ¹⁰⁶³ / ₁₀₀₀	"
4. Gombos község határából	4000 ¹⁵² / ₁₀₀₀	"
5. Bács község határából	3994 ¹³⁶⁹ / ₁₀₀₀	"
6. Szóna község határából	1392 ¹¹³⁵ / ₁₀₀₀	"
7. Rác-Militics község határából	695 ¹³² / ₁₀₀₀	"
8. Bogyan község határából	375 ⁸³⁷ / ₁₀₀₀	"
9. Bács-Doroszló község határából	370 ⁹⁸ / ₁₀₀₀	"
10. Hódásgh község határából	32 ⁶³³ / ₁₀₀₀	"

Összesen 30015¹²⁰²/₁₀₀₀ hold

ártérben fekvő földterület vonatott be, mely ártéri területek tulajdonosai a műszaki ártérfejlesztési munkálatok végleges jóváhagyása után a társulat kötelekéhez tartoznak s a társulat költségeihez, mint társulati tagok a megállapítandó kulcs szerint évenként hozzájárulni kötelesek.

Mindezek előrebocsátása után felhivatnak mindazon földbirtokosok, akiknek ártéri földterületei a társulat műszaki ártérfejlesztési munkálatai által a társulat árterületébe bevonattak, hogy a közszemlére kitétt műszaki ártérfejlesztési munkálatok, illetve a társulat árterületébe történt bevonatásuk ellen való felszólalásaikat a fentidézett törvény 105. §-ának második bekezdése szerint **folyó évi június hó 14-ig** a társulat választmányához intézendő és Gomboson a társulati igazgatónál irásban kötelesek benyújtani, minthogy a későbbben érkező felszólalások figyelembe nem vétetnek.

A társulat árterébe bevont földterületek kataszteri helyrajzi számai községenként elkülönített kimutatásokba foglalva, az érdekelt felek felvilágosítása végett a községi elüljárósággal azzal közöltetett, hogy a társulat keretébe bevont ártéri birtokosokat felebezési jogaik és a reájuk háruló kötelezettségekre nézve tanítsák ki.

Gomboson, 1900. évi május hó 7-én.

A gombos-vajszkai ármentesítő és vízszabályozási társulat választmánya nevében:

BERECZ KÁROLY,
társulati igazgató.

3-1

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

20208. sz.

alisp. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A vezetésemre bízott vármegye központjában elhalozás következtében megürlt és évi 660 korona fizetés, 60 korona lakpénz, 40 korona eszmapénz és természetbeni ruházattal javadalmazott központi hivatalozgái állásra ezennel pályázatot nyitok és felbivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanezen törvénycikk 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket **1900. évi június hó 30-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A természetbeni ruházat áll évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, egy teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránybéléses mente és 4 évente egy köpeny.

Zomborban, 1900. évi május hó 4-én.

Karácson,
alispán.

3-2

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Alulírott fakereskedés ajánlja gömbölyű tölgyfa és lucfenyő szőlőkaróit a **legjutányosabb árak mellett minden mennyiségben.**

Ernst János és Roth,

10-9

UJVIDÉKEN.

3239. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A bács-kulai járásba kebelezett Torzsa községében eredménytelen pályázat folytán tresedésben lévő s havi utólagos részletekben felveendő évi 600 korona fizetéssel egybekötött községi iruoki állásra ezennel újlag pályázatot hirdetek. Felbivom az ezen állást elnyerni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám legkésőbb **folyó évi június hó 1-éig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azon tul érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kulán, 1900. évi május hó 1-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3-3

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Itt megrendelhetők:

- Váltók.
- Gyászlapok.
- Számlák.
- Levelejek.
- Névjegyek.
- Eljegyzési és esketési kártyák.
- Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18. Telefon szám: 18.

Kihirdetés.

A rigyicai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Kádár Lajos, ki családi állapotára nézve nőtlén és akinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) államvasuti mállázó, lakóhelye Bród (Száva mellett), születési helye Rigyica, ideje 1876. évi december hó 18-ik napja s aki Kádár János és Bunyik Katalin törvényes fia.

2. Pécsi Anna, ki családi állapotára nézve hajadon és akinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) földművelési napszámoknak segítő családtagja, lakóhelye Rigyica, születési helye Rigyica, ideje 1881. évi június hó 15-ik napja s aki Pécsi Gáspár és Barna Katalin törvényes leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhivatnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beoegyzést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi elüljárósága (illetőleg anyakönyvezetője) után jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Rigyicán és a „Bácska” című lapban.

Kelt Rigyicán, 1900. évi május hó 11-ik napján.

Pákay Gyula,
anyakönyvezető-helyettes.

Harkányi fürdő.

Kénes hévvíz, hőfoka 62 Celsius szerint.

PÁRATLAN HATÁSU

izületcsúz, köszvény, csúzos hűdés, bőrbetegségek ellen; fürdés, ivás, belélegzés, iszaporogatás.

Márványkád- és horganykád-fürdők, tükörfürdő.

Szálloda, gyógyterem, étterem, zene.

Saison május hó 1-től szeptember hó végéig.

Közlekedés: Siklós-Vokány vasuti állomástól (pécs-mohácsi vasutvonalon) kocsin kitünő országúton Siklóson át egy óra alatt Harkányba.

A fürdő-felügyelőség.

3-1

Első zombori gépműhely.

MOLITOR A.

Zomborban, Apatini-utca 6 sz. saját házában.

Alapított 1888. évben. Törvényesen bejegyzett cég.

12-3

Gépezetek, gépjavitások,

Öntöde.

Technikai szükségleti cikkek.

Vas-, acél- és ércsztergályozás.

Vas- és ércöntvények.

Mezőgazdasági gépek.

Különbö gépkatrészek.

Gépolajak, sűrűsített gépsziradék.

Manometerek. Javitások.

Kautsuk és különféle sűrűsített anyagok.

Peronoszpora fecskendők.

Kazán felszerelések,

Bőrhajtó szijjak.

Varrógépek.

Varrógép javítások.

Varrógép alkatrészek.

Szecskaavágó kesek.

Tizedes mérlegék.

Kazánosövek. Dobsinek.

Réz csapok.

Csavarok és szereszmok.

Jutányos és pontos kiszolgálás. Kezesség és minden verseny nélküli olcsó árak.

UJ! Különös figyelemre méltó. UJ!

OLCSÓ ÁRAK.

PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Mindennemű és saját készítményű **férfi-, női- és gyermek-cipőket** kitünő minőségben és nagy választékban tart raktáron

GUBICZA GYÖRGY és TÁRSA

cipész-üzlete Zombor.

Mértékszertint megrendeléseket pontosan és elegáns kivitelben készítünk, valamint cipőket a **dr. Högyes-féle asbest-talppal** ellátva.

A mai kor igényeinek megfelelőleg dusan felszerelt cipőüzletünket mindenkinek nagybecsű pártfogásába ajánljuk.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Öfeneége Szalvátor Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő eszárri és királyi feneége Szalvátor Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel. Ötensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknel. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbélésel ugyan annál a cipésznel s aztán küldjék ide. Hiszünk, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, mint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszákapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betéti cipők kitünőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb-fájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsút köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

tiszteelő hive

Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járás annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbélésel látja el.

Kettős vastagságú 2 kor. 40 fil., egyszerű 1 kor. 20 fil., homoktalp 80 fil., gyermekeknek fele. Az asbest-talpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közzé hadseregnek és a m. kir. lovárdéségnek eddig 22,500 pár szállítatott.

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beklüdeése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képviselöte:

GUBICZA GYÖRGY és TÁRSA

cipész-üzlete Zombor, Kossuth Lajos-utca.

40-3